

החוג ללשון העברית

ראשת החוג: ד"ר אסנת ארגמן

סטודנטים ומועמדים יקרים,

"למד את שפתך טוב ושלוט בה היטב, ויהיה לך המרכיב הראשון לחיים" (אדוארד מורו)

השפה העברית חשובה לנו הן כנכס תרבותי-היסטורי והן כאמצעי להעברת ידע ולהבעת תחושות ורעיונות בכל ערוץ, מהערוץ הבין-אישי ועד לערוצי תקשורת המונים ולערוצים הדיגיטליים שבהם אנו חיים בעידן המודרני. השפה היא הכלי שלנו, היא התשתית שלנו ליצירת כל סוגי התקשורת, ויש לה היסטוריה מרתקת.

בחברת שלפניכם תוכלו למצוא את תקצירי הקורסים הנלמדים בחוג. כפי שתראו, אנו, בחוג, עוסקים בעברית בכל היבטיה. אנו עוסקים בצלילים, במילים, במשפטים ובטקסטים; בהבעה, בהבנה ובדקדוק; בעברית הכתובה והדבורה; בעברית בת זמננו לצד העברית בתקופות הקדומות; בסלנג, בשפה הדיגיטלית ובשפה התקנית. אנו מאחלים לכם הצלחה בלימודיכם ובטוחים שנמשיך, בעזרתכם, להנחיל את אהבת העברית לתלמידים ולציבור הרחב.

תוכן עניינים

3	מתווה תוכנית הלימודים – הסבר כללי	
4	מתווי הלימודים בחוג ללשון	
5	רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים שמתחילים בתשפ"ה	
5	לימודי היסוד המיוחדים ללשון	
6	רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים שהתחילו בתשפ"ד	
6	לימודי היסוד המיוחדים ללשון	
7	רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים שהתחילו בתשפ"ג	
7	לימודי היסוד המיוחדים ללשון	
8	רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים שהתחילו בתשפ"ב	
8	לימודי היסוד המיוחדים ללשון	
9	רשימת הקורסים בלימודי הכשרת אקדמאים להוראת הלשון לסטודנטים הלומדים בתשפ"ה - חד־שנתי	
10	תקצירי קורסי לשון, שנה"ל תשפ"ה	
10	שם הקורס: מאז ועד היום: תולדות הלשון העברית	
10	שם הקורס: יסודות הדקדוק העברי א'	
10	שם הקורס: תחביר העברית החדשה	
11	שם הקורס: סמנטיקה, מילונאות וביבליוגרפיה לשונית	
11	שם הקורס: בלשנות כללית	
12	שם הקורס: מיומנויות ההבנה וההבעה	
12	שם הקורס: ערבית-עברית על ציר הזמן	
12	שם הקורס: מורפולוגיה (תורת הצורות)	
13	שם הקורס: יסודות הדקדוק העברי ב'	
13	שם הקורס: סדנת כתיבה ללשונאים	
13	שם הקורס: חקר השיח	
14	שם הקורס: תורת ההגה	
14	שם הקורס: טכנולוגיה לצורכי הוראת לשון	
14	שם הקורס: דקדוק למתקדמים	
15	שם הקורס: גלגולי מילים	
15	שם הקורס: התפתחות שפה בגיל הנעורים	
15	שם הקורס: רפרטים, ויכוח ומה שביניהם: הבעה בעל-פה	
16	שם הקורס: העברית בעולם הדיגיטלי	
16	שם הקורס: פרקים בלשון מקרא ובלשון חכמים	
17	שם הקורס: הכרעות נורמטיביות בלשון	
17	שם הקורס: פסיכולוגיה של הלשון (סמינריון)	
18	סדנה והתנסות	
18	שם הקורס: סדנת הוראה בלשון	
18	שם הקורס: התנסות בהוראת עברית: לשון, הבנה והבעה	

מתווה תוכנית הלימודים – הסבר כללי

- הלימודים בחוג הם במסלול העל-יסודי
- ניתנת האפשרות ללמוד במסלול החד-חוגי, ללא תוספת דיסציפלינה נוספת

מבנה כללי של תואר B.Ed.:

- לימודים דיסציפלינריים – לשון – 26 ש"ש + לימודים בחוג נוסף מהמסלול העל-יסודי: חינוך מיוחד / חינוך חברתי-קהילתי / דיסציפלינה נוספת.
- ימי שיא חוגיים / ימי סיור (בחוגים בהם לומד הסטודנט)
- קורסי חינוך
- קורסים טכנולוגיים
- הדרכה פדגוגית
- התנסות מעשית
- קורסי יסוד והעשרה
- מבדקים

* למבנה כללי של תוכנית הסבה / הרחבת הסמכה יש לפנות למינהל סטודנטים.

מבדקים שיש לעשות במהלך הלימודים:

לומדת אבטחת מידע – שנה א'
מבדק APA – יש לסיים עד סוף סמסטר א', שנה א'
אתיקה ומוגנות (מקוון) – שנה א'
הדרכה ביבליוגרפית – שנה א'
מבדק במיומנויות כתיב – חובה לכל הסדירים, יש לסיים עד סוף שנה ב'
ביטחון ובטיחות – שנה ב'
זהירות בדרכים – שנה ב'
עזרה ראשונה – שנה ג'

מתווי הלימודים בחוג ללשון

סטודנטים בחוג ללשון לומדים 26 ש"ש בדיסציפלינה, על פי החלוקה הבאה:

תוכנית הסבה להוראה / הרחבת הסמכה חד-שנתי	B.Ed. חד חוגי	B.Ed.	שנה
13 (השאר בחינוך ובהוראה)	11	9	שנה א
	8	10	שנה ב
	4	4	שנה ג
	3 (סמינריון)	3 (סמינריון)	שנה ד

- כלל הסטודנטים משתתפים מדי שנה בימי חוג (יום עיון; סיור לימודי) כחלק מתוכנית הלימודים בחוג ללשון.

רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים שמתחילים

בתשפ"ה¹

שם הקורס	היקף הקורס בש"ש	א	ב	ג	ד
מאז ועד היום: תולדות הלשון העברית (מקוון)	1	√			
סמנטיקה, מילונאות וביבליוגרפיה לשונית	2	√			
יסודות הדקדוק העברי א' [*]	2	√			
תחביר העברית החדשה [*]	2	√			
מיומנויות הבעה והבנה ללשונאים [*]	2	√			
תורת ההגה	1		√		
תורת הצורות (מורפולוגיה)	1		√		
טכנולוגיה בהוראת הלשון	1		√		
בלשנות כללית	1		√		
יסודות הדקדוק העברי ב' [*]	2		√		
פרקים בלשון מקרא וחכמים	1		√		
סדנת כתיבה ללשונאים	1		√		
1 קורסים מתוך הקורסים הבאים: תחביר טקסטואלי / סוגיות בעברית בת ימינו / טעמי המקרא / <u>גלגולי מילים</u>	1		√		
חקר השיח	1		√		
הכרעות נורמטיביות בלשון	1			√	
העברית בעולם הדיגיטלי	1			√	
1 קורסים מתוך הקורסים הבאים: <u>תחביר טקסטואלי</u> / סוגיות בעברית בת ימינו / טעמי המקרא / גלגולי מילים				√	
רפרטים, ויכוח ומה שביניהם - הבעה בעל פה	1			√	
הפסיכולוגיה של הלשון (סמינריון)	3				√
סה"כ	26				

לימודי היסוד המיוחדים ללשון

שם הקורס	היקף הקורס בש"ש	א	ב	ג	ד
ערבית-עברית על ציר זמן למתחילים **	2		√		
התפתחות שפה בגיל הנעורים	1		√		

* ציון עובר 70 (הקורסים 'יסודות הדקדוק העברי א'' ו'תחביר העברית החדשה' הם קורסים חוסמים)

** דוברי ערבית ישתתפו בקורסים חלופיים, ביניהם 'הבנת הנקרא בערבית'.

¹ לסטודנטים במסלול ההד חוגי יתוספו בשנה א' שני קורסים המיועדים בד"כ לשנה ב', והסמינריון של שנה ד' יתווסף לשנה ג'.

רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים שהתחילו בתשפ"ד

שם הקורס	היקף הקורס בש"ש	א	ב	ג	ד
מאז ועד היום : תולדות הלשון העברית (מקוון)	1	√			
בלשנות כללית	1	√			
סמנטיקה, מילונאות וביבליוגרפיה לשונית	2	√			
יסודות הדקדוק העברי א'*	2	√			
תחביר העברית החדשה*	2	√			
מיומנויות הבעה והבנה ללשונאים*	2	√			
תורת ההגה	1		√		
תורת הצורות (מורפולוגיה) בהיבט טכנולוגי	2		√		
יסודות הדקדוק העברי ב'	2		√		
הכרעות נורמטיביות בלשון	1		√		
העברית בעולם הדיגיטלי	1		√		
רפרטים, ויכוח ומה שביניהם - הבעה בעל פה	1		√		
1 קורסים מתוך הקורסים הבאים : <u>תחביר טקסטואלי / סוגיות בעברית בת ימינו / טעמי המקרא / גלגולי מילים</u>	1		√		
פרקים בלשון מקרא וחכמים	1			√	
חקר השיח	1			√	
1 קורסים מתוך הקורסים הבאים : <u>תחביר טקסטואלי / סוגיות בעברית בת ימינו / טעמי המקרא / גלגולי מילים</u>	1			√	
סדנת כתיבה ללשונאים	1			√	
הפסיכולוגיה של הלשון (סמינריון)	3				√
סה"כ	26				

לימודי היסוד המיוחדים ללשון

שם הקורס	היקף הקורס בש"ש	א	ב	ג	ד
ערבית-עברית על ציר זמן למתחילים **	2	√			
התפתחות שפה בגיל הנעורים	1		√		

* ציון עובר 70 (הקורסים 'יסודות הדקדוק העברי א'' ו'תחביר העברית החדשה' הם קורסים חוסמים)

** דוברי ערבית ישתתפו בקורסים חלופיים, ביניהם 'הבנת הנקרא בערבית'.

רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים שהתחילו בתשפ"ג

ד	ג	ב	א	היקף הקורס בש"ש	שם הקורס בגרסה הישנה
			√	1	מאז ועד היום: תולדות הלשון העברית (מקוון)
			√	2	יסודות הדקדוק העברי א**
			√	2	תחביר העברית החדשה*
			√	2	מיומנויות הבעה והבנה ללשונאים*
			√	2	סמנטיקה מילונאות וביבליוגרפיה לשונית
		√		1	תורת ההגה
		√		1	בלשנות כללית
		√		2	תורת הצורות (מורפולוגיה) בהיבט טכנולוגי
		√		1	סדנת כתיבה ללשונאים
		√		2	יסודות הדקדוק העברי ב'
		√		2	פרקים בלשון מקרא וחכמים
		√		1	1 קורסים מתוך הקורסים הבאים: תחביר טקסטואלי / סוגיות בעברית בת ימינו / טעמי המקרא / <u>גלגולי מילים</u>
	√			1	רפרטים, ויכוח ומה שביניהם - הבעה בעל פה
	√			1	העברית בעולם הדיגיטלי
	√			1	חקר השיח
	√			1	הכרעות נורמטיביות
√				3	הפסיכולוגיה של הלשון (סמינריון)
				26	סה"כ

לימודי היסוד המיוחדים ללשון

ד	ג	ב	א	היקף הקורס בש"ש	שם הקורס
			√	2	ערבית-עברית על ציר זמן למתחילים **
			√	1	התפתחות שפה בגיל הנעורים

* ציון עובר 70 (הקורסים 'יסודות הדקדוק העברי א'' ו'תחביר העברית החדשה' הם קורסים חוסמים)

** דוברי ערבית ישתתפו בקורסים חלופיים, ביניהם 'הבנת הנקרא בערבית'.

רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים שהתחילו בתשפ"ב

שם הקורס	היקף הקורס בש"ש	א	ב	ג	ד
מאז ועד היום: תולדות הלשון העברית (מקוון)	1	√			
בלשנות כללית	1	√			
סמנטיקה, מילונאות וביבליוגרפיה לשונית	2	√			
יסודות הדקדוק העברי א'	2	√			
תחביר העברית החדשה*	2	√			
מיומנויות הבעה והבנה ללשונאים*	2	√			
תורת ההגה	1		√		
תורת הצורות (מורפולוגיה) בהיבט טכנולוגי	2		√		
סדנת כתיבה ללשונאים	1		√		
יסודות הדקדוק העברי ב'	2		√		
קורסים מתוך הקורסים הבאים: <u>תחביר טקסטואלי</u> / סוגיות בעברית בת ימינו / טעמי המקרא / גלגולי מילים (מקוון)	1		√		
לשון, חברה ותקשורת	1		√		
רפרטים, ויכוח ומה שביניהם - הבעה בעל פה	1		√		
הכרעות נורמטיביות בלשון - יסודות בעריכה	1		√		
קורסים מתוך הקורסים הבאים: תחביר טקסטואלי / סוגיות בעברית בת ימינו / טעמי המקרא / <u>גלגולי מילים</u> (מקוון)	1			√	
פרקים בלשון מקרא וחכמים	2			√	
חקר השיח	1			√	
הפסיכולוגיה של הלשון (סמינריון)	3				√
סה"כ	27				

לימודי היסוד המיוחדים ללשון

שם הקורס	היקף הקורס בש"ש	א	ב	ג	ד
ערבית-עברית על ציר זמן למתחילים**	2	√			
התפתחות שפה בגיל הנעורים (מקוון)	1		√		

* ציון עובר 70 (הקורסים 'יסודות הדקדוק העברי א' ו'תחביר העברית החדשה' הם קורסים חוסמים)

** דוברי ערבית ישתתפו בקורסים חלופיים, ביניהם 'הבנת הנקרא בערבית'.

רשימת הקורסים בלימודי הכשרת אקדמאים להוראת הלשון

לסטודנטים הלומדים בתשפ"ה - חד-שנתי

קורסים בלשון	היקף הקורס בש"ש
מאז ועד היום : תולדות הלשון העברית (א-סינכרוני)	1
מיומנויות הבעה והבנה ללשונאים*	2
סמנטיקה, מילונאות וביבליוגרפיה לשונית	2
יסודות הדקדוק העברי אי*	2
תחביר העברית החדשה*	2
תורת הצורות (מורפולוגיה)	1
טכנולוגיה לצורכי הוראת לשון	1
דקדוק למתקדמים*	1
תורת ההגה	1
סה"כ	13
הכשרה קלינית (התנסות מעשית) ודיקטיקה	היקף הקורס בש"ש
הכשרה קלינית (התנסות מעשית)	8
סדנת הוראה בלשון, הכוללת ליווי בשטח	2
יסודות בלמידה ובהוראה	2
סה"כ	12

* ציון עובר 70

תקצירי קורסי לשון, שנה"ל תשפ"ה

שם הקורס:	מאז ועד היום: תולדות הלשון העברית
שם המרצה:	ד"ר יוני וורמסר
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש; 1 נ"ז
סוג הקורס:	מקוון
דרישות קדם:	אין
שנת הלימודים:	א'

תיאור הקורס:

השפה העברית שלנו נראית כל כך טבעית ורציפה, אבל למעשה היא פסיפס שמורכב מהרבה חלקים. יש חלקים ותיקים מאוד, יש צעירים יותר, ויש כאלו שנולדו לא מזמן... במהלך הקורס נערוך היכרות עם כל השכבות של העברית, החל מאי-שם הרחק בעבר ועד ימינו אנו. כך נוכל להבין מאין באה השפה שלנו ומהם חלקי הפסיפס שמהם היא מורכבת.

שם הקורס:	יסודות הדקדוק העברי א'
שם המרצה:	ד"ר מיכל סיני
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש; 2 נ"ז
סוג הקורס:	שיעור ותרגיל
דרישות קדם:	אין
שנת הלימודים:	א'

תיאור הקורס:

צריכים לנקד ולא יודעים אם לנקד בפתח או בקמץ? בצירי או בסגול? בקורס זה נלמד את כללי הניקוד בצורה מסודרת ומובנית, תוך התייחסות לחריגים הרבים. לשם כך נלמד נושאים בתחום ההגה כגון עיצורים, תנועות ודגשים לצד נושאים בתחום הצורות כגון דרכי תצורה, בניינים ומשקלים. מלבד היכולת לנקד, נרכוש בקורס גם יכולת להבחין בצורות הגייה שגויות ולתקן.

שם הקורס:	תחביר העברית החדשה
שם המרצה:	ד"ר מיכל סיני
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש; 2 נ"ז
סוג הקורס:	שיעור ותרגיל
דרישות קדם:	אין
שנת הלימודים:	א'

תיאור הקורס:

המבנים הנדונים בקורס הם הצירופים והמשפטים. בקורס נלמד על צירופים מסוגים שונים ונעסוק בנייתוח משפטים ובבנייתם. כמו כן נדון בתפקידים התחביריים של המילים במשפט, בשיבושים תחביריים ובניסוח תקין הקשור למילות קישור, להתאם, לסדר מילים במשפט, לדו-משמעות ועוד.

סמנטיקה, מילונאות וביבליוגרפיה לשונית

ד"ר אסנת ארגמן

2 ש"ש; 2 נ"ז

שיעור ותרגיל

אין

א' / אקדמאים

שם הקורס:

שם המרצה:

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:

סוג הקורס:

דרישות קדם:

שנת הלימודים:

תיאור הקורס:

הקורס עוסק בהכרת מושגי יסוד ובעיות יסוד בסמנטיקה הקלאסית ובמילונאות. תכליתו להניח תשתית לחשיבה בלשנית ולהעמיק את הבנת משמעויותיהם של מילים ושל צירופי מילים בשפה העברית. הקורס בוחן נושאים כגון: מה היא משמעות; ריבוי הפנים של המשמעות; כיצד באות משמעויות לידי ביטוי במילון; ניתוח המילה לרכיבים סמנטיים; מעתקים סמנטיים; רב-משמעות בשפה; יחסים סמנטיים בין מילים: נרדפות, ניגודים, היכללות ועוד. כל אלה נלמדים תוך כדי חשיפה למקורות הביבליוגרפיים של הלשון – למקורות מידע עתיקים וחדשים מתקופות שונות בציר הזמן העברי. מקורות אלו הם הכלים למציאת מענה מדעי לכל שאלה לשונית שיש לכם, כלים שיעזרו לכם בלמידה ובעבודות חקר.

בלשנות כללית

ד"ר איילת כהן

1 ש"ש; 1 נ"ז

שיעור ותרגיל

אין

א'ב'

שם הקורס:

שם המרצה:

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:

סוג הקורס:

דרישות קדם:

שנת הלימודים:

תיאור הקורס:

למה צריך גם ט' וגם ת'? מדוע בעברית יש לפעמים לצלילים זהים צורות שונות? האם יש חוקיות בשפות?

בקורס תיחשפו לתיאוריות בלשניות שונות ותכירו את תחומי הבלשנות, חקר השפה, וכן תופעות לשוניות בנות אלפי שנים, המשפיעות על שפתנו היום.

שם הקורס:	מיומנויות ההבנה וההבעה
שם המרצה:	ד"ר נורית גנץ
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש ; 2 נ"ז
סוג הקורס:	שיעור וסדנה
דרישות קדם:	אין
שנת הלימודים:	א' / אקדמאים

תיאור הקורס:

הקורס "מיומנויות ההבנה וההבעה" מתמקד בהוראה משמעותית של ציר ההבנה וההבעה בתוכנית הלימודים בעברית. הקורס מקנה לסטודנטים דרכי הוראה המבוססות על מיומנויות המאה ה-21. מטרתו לתת למורי העברית של עולם המחר כלים לפיתוח היכולות של תלמידיהם לקלוט מידע ולעבדו, להבין ולנתח טקסטים, לטעון ולנמק, לחשוב חשיבה ביקורתית ועצמאית, לאתר מידע ולמזגו ולהשתמש במיומנויות הקריאה והכתיבה בצורה איכותית ומבוקרת.

שם הקורס:	ערבית-עברית על ציר הזמן
שם המרצה:	גב' דיקלה ברוקמן
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש ; 2 נ"ז
סוג הקורס:	שיעור ותרגיל
דרישות קדם:	אין
שנת הלימודים:	א'ב'

תיאור הקורס:

הקורס ממזג בין שתי השפות השמיות עברית וערבית, ומיועד לדוברי העברית. במהלך הקורס ייחשפו הסטודנטים לאוצר מילים, למבנים דקדוקיים ולתהליכים לשוניים הזוהים בשתי השפות, מחד ויצאו למסע חוויתי בארץ האותיות והמילים, מאידך. מטרת הקורס כוללת הקניית אוצר מילים בסיסי ושימושי עד לכדי קריאת טקסט בערבית, הכרת מערכת הפועל ותחביר המשפט הפשוט.

שם הקורס:	מורפולוגיה (תורת הצורות)
שם המרצה:	גב' מור דוגמא
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש ; 1 נ"ז
סוג הקורס:	שיעור ותרגיל
דרישות קדם:	אין
שנת הלימודים:	א' חד חוגי / ב' / אקדמאים

תיאור הקורס:

הקורס עוסק בהכרת מושגי יסוד בתצורת מילים: מה היא מורפולוגיה ומה היא מילה? כיצד נבנות מילים בשפה העברית? מה הוא ההבדל בין גזירה לנטייה ומה הן דרכי התצורה האפשריות בעברית? נעמיק הבנה לגבי תצורה מסורגת ותצורה קווית ונשוחח על יצירת שורשים בעברית, על מילים קמאיות ומילים שאולות, על קטגוריות המין והמספר בעברית ועוד.

שם הקורס:	יסודות הדקדוק העברי ב'
שם המרצה:	ד"ר מיכל סיני
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש ; 2 נ"ז
סוג הקורס:	שיעור ותרגיל
דרישות קדם:	יסודות הדקדוק העברי א'
שנת הלימודים:	ב'

תיאור הקורס:

קורס זה הוא המשך לקורס 'יסודות הדקדוק העברי א' ובו נתמקד בעניינים שלא נדונו בשנה א': תופעות הקשורות לעיצורים הגרוניים; הגזרות השונות; קמץ קיים וצירי קיים. כמו כן יילמדו בקורס כללי הכתיב חסר הניקוד.

שם הקורס:	סדנת כתיבה ללשונאים
שם המרצה:	גב' דיקלה ברוקמן
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש ; 1 נ"ז
סוג הקורס:	סדנה
דרישות קדם:	אין
שנת הלימודים:	ב' / ג'

תיאור הקורס:

הקורס יסקור את מאפייני הכתיבה האקדמית ומרכיבי המאמר האקדמי. במהלך הקורס ינתחו מאמרים אקדמיים מסוגות שונות בתחום הלשון, והם ישמשו את הסטודנטים בכתיבת טיעונים, בהשוואות ובמיזוג טקסטים. ייעשה שימוש בכלי בינה מלאכותית בכתיבה ובהבנת האופנים המתאימים לשימוש בבינה מלאכותית בכתיבת טיעונים ובכתיבה בכלל. הכתיבה תיעשה כמהלך התפתחותי, תוך שימת דגש על התהליך ועל היכולת ללמוד מטעויות.

שם הקורס:	חקר השיח
שם המרצה:	ד"ר מיכאל פריירה-אלוורז
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש ; 1 נ"ז
סוג הקורס:	שיעור ותרגיל
דרישות קדם:	סמנטיקה
שנת הלימודים:	ב' / ג'

תיאור הקורס:

חקר השיח – קורס על החיים ועל ההבנה שהלשון אינה מתקיימת בחלל ריק. כאן אנו מתוודעים להבנות חברתיות, תרבותיות, פוליטיות, בין אישיות הקשורות בכל הפעילות שלנו המאפשרת קיומו של שיח בכל תחומי החיים. בקורס "חקר השיח" אנו רוכשים מיומנויות ותובנות באינטראקציה האנושית בצורה מושכלת יותר מכל מקום אחר. הקורס משלב שימוש בשפה האנגלית.

שם הקורס:	תורת ההגה
שם המרצה:	ד"ר יוני וורמסר
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש ; 1 נ"ז
סוג הקורס:	שיעור ותרגיל
דרישות קדם:	אין
שנת הלימודים:	א' חד חוגי / ב' / אקדמאים

תיאור הקורס:

כשאנחנו מדברים אנחנו מפיקים מגוון רחב של צלילים שמהם נבנות המילים בשפה. חשבתם פעם איך אנחנו מפיקים אותם, ומה בדיוק ההבדל בין צליל לצליל? ומה גורם לצלילים להשתנות לפעמים ולהפוך לצליל אחר? התשובות לשאלות אלה ואחרות הן היסוד להבנה של צורות המילים בשפה. בקורס נכיר את אבני הבניין הבסיסיות של השפה – את ההגייה – ואת החוקיות שעומדת מאחורי הדרך שבה אנו מבטאים מילים בעברית. כך נבין את התהליכים שמעצבים את המילים שבפינו.

שם הקורס:	טכנולוגיה לצורכי הוראת לשון
שם המרצה:	עידית דומייין-שמאי
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש ; 1 נ"ז
סוג הקורס:	שיעור ותרגיל
דרישות קדם:	אין
שנת הלימודים:	ב' / אקדמאים

תיאור הקורס:

השימוש בטכנולוגיה דיגיטלית בכל תחומי החיים הולך ומתרחב. אנו עושים שימוש בטכנולוגיה דיגיטלית בשלבים השונים של עבודתנו כמורים וכמחנכים, וזאת כדי לתת מענה לצרכים שונים, כגון: הכנת מערכי שיעור, חיפוש תכנים, יצירת תכנים, הנגשת התכנים והפעילויות באמצעות מדיה ותקשורת דיגיטלית. בקורס זה נכיר את הכלים השונים ונתאים אותם לצרכים הפדגוגים שלנו בתחום הדעת של הלשון העברית. בסיום הקורס הסטודנטים יוכלו לבחור בצורה מושכלת כלים דיגיטליים ולעשות בהם שימוש מושכל לקידום מטרות ההוראה.

שם הקורס:	דקדוק למתקדמים
שם המרצה:	גב' מור דוגמא
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש ; 1 נ"ז
סוג הקורס:	שיעור ותרגיל
דרישות קדם:	יסודות הדקדוק העברי א'
שנת הלימודים:	אקדמאים

תיאור הקורס:

קורס זה הוא המשך לקורס 'יסודות הדקדוק העברי א'' ובו נתמקד בעניינים שלא נדונו בקורס הבסיסי: תופעות הקשורות לעיצורים הגרוניים; הגזרות השונות; קמץ קיים וצירי קיים. כמו כן יילמדו בקורס כללי הכתיב חסר הניקוד.

שם הקורס:	גלגולי מילים
שם המרצה:	ד"ר יוני וורמסר
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש ; 1 נ"ז
סוג הקורס:	מקוון
דרישות קדם:	אין
שנת הלימודים:	ב' / ג'

תיאור הקורס:

בשפה שלנו יש עשרות אלפי מילים, ובדרך כלל אנחנו משתמשים בהן בלי לחשוב עליהן בכלל. אנחנו לא מודעים לכך שלהרבה מאוד מילים יש סיפור מרתק: מאין הן הגיעו? איך הן קיבלו את המשמעות שלהן? מדוע אנחנו משתמשים בהן כך? במהלך הקורס נספר את סיפוריהן של מילים רבות, ונעשיר את היכרותנו עם השפה שלנו.

שם הקורס:	התפתחות שפה בגיל הנעורים
שם המרצה:	ד"ר אסנת ארגמן
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש ; 1 נ"ז
סוג הקורס:	מקוון
דרישות קדם:	אין
שנת הלימודים:	א' / ב'

תיאור הקורס:

הקורס יעסוק ברכישת שפה ובהתפתחותה לאורך שנות בית הספר. כיצד נרכשת שפה? מהם הגורמים המשפיעים על רכישתה? כיצד נרכשות צורות יוצאות דופן? כיצד מתפתחת מודעות לשוניית לצורות לשוניות מורכבות? כיצד מודעות זו קשורה ליכולות לשוניות אחרות? מהו תפקיד הסביבה בהתפתחות זו?

שם הקורס:	רפרטים, ויכוח ומה שביניהם: הבעה בעל-פה
שם המרצה:	רותם שטיינר-יוסף
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש ; 1 נ"ז
סוג הקורס:	שיעור ותרגיל
דרישות קדם:	קורסי המבוא: הבנה והבעה, תורת ההגה והצורות, תחביר
שנת הלימודים:	ב' / ג'

תיאור הקורס:

האם חשוב להקפיד על ההגייה ועל הניסוח התקינים גם כשמדברים עם חברים? כיצד מתרגלים לדבר נכון? בקורס "הבעה בעל-פה" החוקים ה"יבשים" יוצאים לאור! במהלך הקורס הסטודנטים לומדים ליישם את הכללים באופן מעשי כדיבור בשילוב רטוריקה, ומתוך נקודת מבט ביקורתית.

העברית בעולם הדיגיטלי

ד"ר אסנת ארגמן

1 ש"ש ; 1 נ"ז

שיעור

אין

ב' ג'

שם הקורס:

שם המרצה:

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:

סוג הקורס:

דרישות קדם:

שנת הלימודים:

תיאור הקורס:

השפה היא הכלי ליצירת קשר עם המשתמשים בעולם הדיגיטלי, ולכן הקורס עוסק בהבנת מקומה המהותי בעולם הכתיבה האינטרנטית, כולל כתיבת תוכן. במהלך הקורס נעסוק באופן מעמיק באתגרים הייחודיים שהעולם הדיגיטלי מעמיד בפני העברית ולהיפך. הסטודנטים יעברו על טקסטים מהמרשתת כדי להבין את הסוגיות הלשוניות העומדות לפתחם של הכותבים: נלמד על בחירות לשוניות, על שימוש בסלנג, על הלשון כמשתנה תלוי דוברים ותלוי נסיבות, על לשון כתובה המשקפת לשון דבורה, על סוגיות לשוניות מגדריות בכתיבה אינטרנטית לנשים ולגברים, על תקינות וקבילות, לשון הפרסומות, רגש ומילים. הקורס יאפשר לסטודנטים להבין ולשלב ביעילות את העברית בעולם התקשורת המקוונת, ויתרכז בהתמודדות עם אתגרי התרבות והשפה בעידן הדיגיטל.

פרקים בלשון מקרא ובלשון חכמים

ד"ר איילת כהן

1 ש"ש ; 1 נ"ז

שיעור

אין

ב' ג'

שם הקורס:

שם המרצה:

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:

סוג הקורס:

דרישות קדם:

שנת הלימודים:

תיאור הקורס:

הקורס עוסק בתקופותיה של העברית המקראית (לשון השירה הקדומה, לשון המקרא הקלאסית והמאוחרת) וכן בלשון חכמים, כפי שהיא נחשפת בלשון המשנה, התלמוד והמדרשים. הקורס יעסוק ברקע הלשוני של לשון המקרא ושל לשון חכמים ובמאפייניהן בתחומים: תורת ההגה, תורת הצורות, התחביר, הסמנטיקה אוצר המילים, תוך עיון בטקסטים מן התקופה. כמו כן תידון ההשפעה של לשון המקרא ולשון חכמים על העברית בת ימינו.

שם הקורס:	הכרעות נורמטיביות בלשון
שם המרצה:	ד"ר יוני וורמסר
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש; 1 נ"ז
סוג הקורס:	סדנאי
דרישות קדם:	אין
שנת הלימודים:	ב' / ג'

תיאור הקורס:

בדרך כלל מצפים מאיתנו, אנשי הלשון, להיות מופת ללשון רהוטה ותקנית בדיבור ובכתיבה, ושתהיה לנו תשובה לכל שאלה במתכונת של "איך נכון לומר, כך... או כך...?". ולמען האמת, זו גם הציפייה שלנו מעצמנו.

בדיוק לשם כך נועד הקורס הזה. במהלך הקורס נשתדל להכיר כמה שיותר סוגיות של תקינות עברית, בעיקר באמצעות האוצר הבלום שמציע לנו אתר האינטרנט של האקדמיה ללשון העברית. מלבד זאת, נתאמן בקריאה ביקורתית-לשונית של משפטים ושל טקסטים כדי לשפר את תקינותם ואת סגנונם. כך נוכל להיות עורכי הלשון והסגנון של הטקסטים שאנחנו או התלמידים שלנו כותבים, ונרכוש יסודות ראשוניים במלאכת העריכה הלשונית.

שם הקורס:	פסיכולוגיה של הלשון (סמינריון)
שם המרצה:	ד"ר אסנת ארגמן
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	3 ש"ש; 3 נ"ז
סוג שיעור:	סמינריון
דרישות קדם:	סמנטיקה ומילונאות; אנגלית מתקדמים 2
שנת הלימודים:	ג' / ד'

תיאור הקורס:

סמינריון העוסק בנקודות החיבור של הלשון עם העולם הפסיכולוגי והחברתי: לשון ורגש, לשון והומור, לשון ומגדר, הקשר בין שפה וחשיבה, הפסיכולוגיה של הדיבור, הפסיכולוגיה של הקריאה, הזיכרון המילולי והלקסיקון המנטלי, העומס הפסיכולוגי של מילים, דו-לשוניות, רכישת שפה שנייה ורכישת שפה זרה, חרדת שפה ועוד. בסמינריון יוצגו הנושאים השונים ואופן העבודה על כל אחד מחלקי העבודה, ותיבנה התשתית לעבודה אישית של כל סטודנט, שתוגש למרצה בשלבים.

סדנה והתנסות

שם הקורס:	סדנת הוראה בלשון
שם המרצה:	דיקלה ברוקמן
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש; 2 נ"ז
סוג הקורס:	סדנה
שנת הלימוד:	שנה ב' / ג' / אקדמאים

תיאור הקורס:

בסדנת ההוראה בלשון נכיר את תוכנית הלימודים הספיראלית להוראת העברית בביה"ס העל-יסודיים ונדון בעקרונות הדידקטיים והפדגוגיים בהוראת העברית. נלמד על הגדרת יעדים ומטרות בבניית מערך שיעור ויחידת הוראה בתחומי ההבעה וההבנה, התחביר ומערכות השם והפועל, וכן נרכוש כלים להוראה מגוונת.

התנסות בהוראת עברית: לשון, הבנה והבעה

שם הקורס:	התנסות בהוראת עברית: לשון, הבנה והבעה
שם המרצה:	דיקלה ברוקמן, עידית דומיין שמאי, דליה יוסף, מהא עבאס, רותם שטיינר-יוסף
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	8 ש"ש, 8 נ"ז
סוג הקורס:	התנסות (ליווי פדגוגי)
שנת הלימוד:	שנה ב' / ג' / אקדמאים

תיאור הקורס:

בהתנסות נערוך היכרות עם המערכת הבית-ספרית ועם מגוון תפקידי המורה כמחנך וכמנהיג בעל ערכים חברתיים ומוסריים. נעבוד על מיומנות תכנון השיעורים והוראתם תוך שילוב אסטרטגיות מגוונות וכלי עזר שונים, כל זאת מתוך היכרות עם תוכנית הלימודים בלשון והתאמתה לתוכנית הבית ספרית.